

Laidiens: 03.01.1998., Nr. 1/2

Precizēts 20.01.1998., Latvijas Vēstnesis nr.13/14 (1074/1075)

Ministru kabineta noteikumi Nr.440

Rīgā 1997.gada 30.decembrī (prot. nr. 73 2.§)

Ugunsdrošības noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par ugunsdrošību" 8.panta 1.punktu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumos ir lietoti šādi termini:

- 1.1. **atbildīgā amatpersona** — darba devējs, iestādes, civiltiesības vai militārās struktūrvienības vadītājs;
- 1.2. **darbi ar uguni** — elektrometināšana, gāzes metināšana, metālu griešana, darbi ar lodlampām, bitumena vai sveķu vārīšana un atkritumu utilizācija;
- 1.3. **darbinieks** — šo noteikumu izpratnē — fiziskā persona, kas ar uzņēmumu (uzņēmējiesabiedrību), iestādi, civiltiesības vai militāro struktūrvienību atrodas darba, civildienesta vai militārā dienesta attiecībās;
- 1.4. **masu pasākums** — pasākums, kurā vienlaikus piedalās vairāk par 50 cilvēkiem;
- 1.5. **meža ugunsbīstamība** — faktoru komplekss, kas raksturo meža ugunsgrēka izcelšanās iespēju;
- 1.6. **meža ugunsnedrošais laikposms** — laika periods, kad ir paaugstināta meža ugunsbīstamība un tiek noteikts īpašs ugunsdrošības režīms mežā un purvos;
- 1.7. **mineralizēta josla** — ne mazāk kā 1,5 m plata, līdz augsnes minerālslānim attīrīta vai apvērsta augsnes josla, kas kavē uguns izplatīšanos;
- 1.8. **objekts** — ēka, telpa vai to kompleksi un tiem piekritošās teritorijas, kuru īpašnieks vai valdītājs ir juridiskā vai fiziskā persona;
- 1.9. **objekts, kurā masveidīgi uzturas cilvēki** — ēka un telpas, kuras paredzētas, lai tajās vienlaikus atrastos vairāk par 50 cilvēkiem;
- 1.10. **sprādzienbīstama zona** — telpa, noteikts apjoms telpā vai ārējā iekārtā, kurā ir izveidojusies vai var izveidoties sprādzienbīstama koncentrācija;
- 1.11. **smidzinātājs** — stacionārās automātiskās ugunsgrēka dzēšanas iekārtas elements ugunsdzēsīgas vielas izsmidzināšanai degšanas zonā;
- 1.12. **ugunsgrēka dzēšanas iekārtas** — stacionārās automātiskās ugunsgrēka dzēšanas sistēmas ar automātisko, distances un vietējo vadību. Stacionārās ugunsgrēka dzēšanas iekārtas un sistēmas;

1.13. **ugunsdzēsības signāldevējs** — ugunsdzēsības signalizācijas iekārtas elements, kas fiksē ugunsgrēka pazīmes un noraida signālu;

1.14. **ugunsdzēsības hidrants** — ugunsgrēka dzēšanai paredzēta ierīce ūdens ņemšanai no ārējā ūdensvada tīkla;

1.15. **ugunsbīstama zona** — telpa, tās daļa, apjoms telpā vai arī ārpus tās, kurā atrodas degtspējīgas vielas;

1.16. **ugunsdzēšamais aparāts** — pārnēsājama, aprīkota ar pārvietošanas mehānismu vai stacionāra ierīce ar ugunsdzēsīgu vielu un aprīkojumu tās ievadīšanai degšanas zonā ugunsgrēka dzēšanai tā sākumstadijā;

1.17. **ugunsdzēšanas līdzekļi** — ugunsdzēsamie aparāti, ugunsdzēsības inventārs un tehnika un ugunsdzēsības ūdensapgāde.

2. Šajos noteikumos ir noteiktas ugunsdrošības pamatprasības, kas jāievēro juridiskajām un fiziskajām personām neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas.

2. Ugunsdrošības nodrošināšanas kārtība

3. Atbildīgās amatpersonas vispārīgie pienākumi ugunsdrošības nodrošināšanas jomā:

3.1. organizēt instrukciju izstrādāšanu:

3.1.1. par ugunsdrošības pasākumiem objektā un objekta teritorijā (1.pielikums);

3.1.2. par ugunsdrošību, veicot darbus ar uguni;

3.1.3. par ugunsdrošību tehnoloģiskajos procesos;

3.2. organizēt ugunsdrošības instruktāžu visiem darbiniekiem, kā arī tām personām, kas objektā veic pagaiddarbu, atrodas ražošanas praksē vai apmācībā;

3.3. iekļaut darbinieku pienākumos ar ugunsdrošību saistīto jautājumu risināšanu un norīkot:

3.3.1. atbildīgo par darba organizāciju ugunsdrošības jomā objektā kopumā;

3.3.2. atbildīgo par darba organizāciju ugunsdrošības jomā objekta struktūrvienībās;

3.3.3. atbildīgo par ugunsdrošības instruktāžu;

3.3.4. atbildīgo par ugunsdzēsības automātikas ekspluatāciju;

3.3.5. atbildīgo par ugunsdzēsības ūdensapgādi, ugunsdzēsības tehnikas, inventāra un ugunsdzēšamo aparātu ekspluatāciju;

3.3.6. atbildīgo par darbiem ar uguni;

3.3.7. atbildīgos par elektroietaišu, apkures ierīču, vēdināšanas iekārtu un tehnoloģisko iekārtu ekspluatāciju;

3.4. zināt ēku, būvju, tehnoloģisko procesu un ražošanas iekārtu ugunsbīstamības raksturojumu, kā arī ražošanā izmantojamo vielu un materiālu ugunsbīstamības rādītājus;

3.5. organizēt objekta teritorijas, ēku un telpu periodisku apskati, kontrolēt ugunsdrošības noteikumu ievērošanu objektā un organizēt šo noteikumu pārkāpumu novēršanas pasākumus;

3.6. gādāt, lai apkures ierīces un vēdināšanas iekārtas, elektroietaisies, tehnoloģiskās un ražošanas iekārtas vienmēr būtu lietošanas kārtībā, kā arī nekavējoties organizēt to bojājumu novēršanu, kuri var izraisīt ugunsgrēku;

- 3.7. pēc darba beigām organizēt objektu nokopšanu un elektropatērētāju atvienošanu, izņemot dežūrapgaismojumu un elektroierīces, kurām jāstrādā diennakti;
- 3.8. izstrādāt plānu cilvēku evakuācijai no objektiem, kuros masveidīgi uzturas cilvēki;
- 3.9. organizēt valsts ugunsdrošības uzraudzības iestāžu noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi attiecīgajos termiņos;
- 3.10. gādāt, lai visi darbinieki apgūtu un ievērotu instrukcijas par ugunsdrošības pasākumiem objektā;
- 3.11. neatļaut sākt darbu darbiniekiem, kuri nav instruēti vai atbilstoši apmācīti ugunsdrošības jomā;
- 3.12. apgādāt objektu ar ugunsdzēsšanas līdzekļiem (2.pielikums), ugunsdzēsības automātiku un ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas ierīcēm, uzturēt tās lietošanas kārtībā, kā arī organizēt ugunsdzēsības tehnikas pareizu ekspluatāciju un tehnisko apkopi un uzturēt to lietošanas kārtībā;
- 3.13. izstrādāt plānu darbinieku rīcībai ugunsgrēka gadījumā (dažādos ugunsgrēka izcelšanās gadījumos) ugunsbīstamās un sprādzienbīstamās ēkās, telpās, augstceltnēs un objektos, kuros masveidīgi uzturas cilvēki. Ne retāk kā reizi gadā organizēt praktiskās nodarbības saskaņā ar šo plānu;
- 3.14. izstrādājot rīcības plānu ugunsgrēka gadījumam objektos, kuros atrodas sprādzienbīstamas un ugunsbīstamas ēkas vai telpas vai kuros masveidīgi uzturas cilvēki, norāda:
 - 3.14.1. kā sagaidīt ugunsdzēsības dienesta apakšvienības un kā palīdzēt atrast visīsāko ceļu līdz ugunsgrēka cilmvietai un ūdensņemšanas vietām;
 - 3.14.2. kā atvienot elektroenerģiju (izņemot ugunsdzēsības ietaises);
 - 3.14.3. kā apturēt transportēšanas ierīces un agregātus;
 - 3.14.4. kā noslēgt izejvielu padevi;
 - 3.14.5. kā atvienot gāzes, tvaika un ūdens komunikācijas, kā arī vēdināšanas sistēmas degošajā telpā un tai līdzās esošajās telpās;
 - 3.14.6. kā pārliecināties, vai ir iedarbināmas ugunsdzēsības automātikas sistēmas (ugunsgrēka dzēšanas, pretdūmu aizsardzības, ugunsgrēka izziņošanas sistēmas), un kā tās iedarbināt;
 - 3.14.7. kā pasargāt ugunsgrēka dzēšanā iesaistītos cilvēkus no iespējamās saindēšanās un konstrukciju ieegrūšanas;
 - 3.14.8. kā evakuēt cilvēkus no ugunsgrēka zonas un kā pasargāt un evakuēt materiālās vērtības;
 - 3.14.9. kā darbosies objekta ugunsdrošības dienests un kā tiks izmantoti ugunsdzēsšanas līdzekļi un tehnika;
 - 3.14.10. kā rīkoties objekta dežurējošajam personālam dažādos apstākļos — atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem un gadalaika.
4. Visiem darbiniekiem obligāti jāpiedalās ugunsdrošības instruktāžā, lai apgūtu:
 - 4.1. instrukcijas par objekta ugunsdrošību un prasmi rīkoties ugunsgrēka gadījumā;
 - 4.2. ēku, būvju, tehnoloģisko procesu, tehnoloģisko un ražošanas iekārtu ugunsbīstamības raksturojumu, kā arī tehniskos risinājumus, no kuriem atkarīga to ugunsdrošība;
 - 4.3. uzglabājamo un ražošanā izmantojamo vielu un materiālu ugunsbīstamību;
 - 4.4. ugunsdzēsšanas līdzekļu izmantošanas kārtību.

5. Ugunsdrošības instruktāža organizējama arī, ja:

5.1. izdarīti grozījumi ugunsdrošības noteikumos un ugunsdrošības instrukcijās;

5.2. notikušas izmaiņas tehnoloģiskajos procesos, izejvielu un izejmateriālu sortimentā;

5.3. nomainītas vai modernizētas iekārtas, kas ietekmē ugunsdrošību;

5.4. darbinieki pārkāpuši ugunsdrošības noteikumus un ugunsdrošības instrukcijas.

6. Ugunsdrošības instruktāžu vada objekta atbildīgā amatpersona vai tās norīkots speciāli apmācīts darbinieks.

7. Ugunsdrošības instruktāža jāveic ne retāk kā reizi gadā. Ugunsdrošības instruktāžas un zināšanu pārbaudes datums reģistrējams žurnālā (3.pielikums) un ieraksts apstiprināms ar instruētā darbinieka un instruētāja parakstiem.

8. Namīpašnieku (valdītāju), dzīvojamo telpu īrnieku un dzīvokļu īpašnieku pienākums ir:

8.1. uzturēt tehniskajā kārtībā apkures ierīces, gāzes ierīces un elektroierīces un ievērot to ekspluatācijas noteikumus;

8.2. neaizkraut ar priekšmetiem evakuācijas ceļus, izejas, ēku bēniņus, lūkas uz balkoniem un lodžijām un pagrabu ejas;

8.3. uzturēt aizslēgtas pagrabtelpas, bēniņus un tehniskos stāvus.

3. Rīcība ugunsgrēka gadījumā

9. Ikviens cilvēks ir nekavējoties jāinformē par ugunsgrēku, paziņojot ugunsdzēsības dienestam, bet par meža ugunsgrēku — arī Valsts meža dienesta struktūrvienībai, nosaucot objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruna numuru.

10. Pirms Iekšlietu ministrijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienības (turpmāk — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienība) ierašanās ugunsgrēka vietā atbildīgo amatpersonu un citu darbinieku pienākums ir:

10.1. organizēt ugunsgrēka dzēšanas darbus atbilstoši izstrādātajam rīcības plānam ugunsgrēka gadījumā, iesaistot strādājošos un izmantojot ugunsdzēsības inventāru un līdzekļus;

10.2. organizēt tehnoloģisko iekārtu, elektroietaišu un komunikāciju atvienošanu vai pārslēgšanu uz tādu darba režīmu, ko neietekmē ugunsgrēks;

10.3. uzņemties ugunsgrēka dzēšanas vispārējo vadību — līdz Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienības ierašanās brīdim;

10.4. ja nepieciešams, izsaukt uz ugunsgrēka vietu medicīnas vai avārijas dienestus;

10.5. ievērot, ka aizliegts izmantot liftus cilvēku evakuēšanai.

11. Pēc tam, kad ugunsgrēka vietā ieradusies Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienība, atbildīgo amatpersonu un citu darbinieku pienākums ir:

11.1. pakļauties ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītājam — Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonai — un rīkoties saskaņā ar viņa norādījumiem;

11.2. informēt ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kas atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka vietā, objekta ugunsbīstamību un sprādzienbīstamību (tehnoloģisko procesu un degšanas produktu bīstamo iedarbību uz cilvēkiem un materiāliem);

11.3. norīkot ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītāja rīcībā vajadzīgo skaitu objektā strādājošo cilvēku un ļaut izmantot tehniskos līdzekļus, lai varētu veikt ar ugunsgrēka dzēšanu, cilvēku glābšanu un materiālo vērtību evakuāciju saistītos darbus.

12. Meža ugunsgrēku dzēšanas darbu vadītājs ir Valsts meža dienesta struktūrvienības amatpersona (izņemot Rīgas, Daugavpils un Jūrmalas pilsētas mežos).

13. Pēc ugunsgrēka nodzēšanas atbildīgās amatpersonas pienākums ir no—vērst cēloņus un apstākļus, kas izraisījuši ugunsgrēku un tā izplatīšanos, kā arī piedalīties ugunsgrēka izraisīšanā vainīgās personas noskaidrošanā.

4. Objekta teritorijas uzturēšanas kārtība

4.1. Vispārīgās prasības

14. Objekta teritorija sistemātiski jāattīra no ražošanas atkritumiem, gružiem un sausās zāles. Tie jānogādā uz speciāli izraudzītu un atbilstoši iekārtotu vietu.

15. Caurbrauktuvēm un piebrauktuvēm pie ēkām, būvēm un ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām vienmēr jābūt brīvi pieejamām.

16. Ceļi un caurbrauktuves objekta teritorijā jāuztur lietošanas kārtībā, laikus jāremontē un ziemā jāattīra no sniega.

17. Ja atsevišķus ceļu vai caurbrauktuves iecirkņus paredzēts slēgt vai remontēt un ja tas var traucēt ugunsdzēsības automašīnu kustību, par to nekavējoties jāinformē attiecīgā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienība.

18. Objektos, kuros atrodas ugunsdzēsības ārējais ūdensvads vai ūdensņemšanas vietas, pie teritorijas vārtiem vai caurlaides telpā jāizvieto ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietu izvietojuma shēma.

19. Objektu teritorijā jābūt uzstādītām drošības zīmēm.

20. Kurināt uguns kursos drīkst personas, kas sasniegušas 16 gadu vecumu, ja tiek veikti pasākumi, lai nepieļautu ugunsgrēka izcelšanos.

21. Izlijušie viegli uzliesmojošie vai degtspējīgie šķidrumi jāsavāc, bet vietas, kur tie izlijuši, jāapkausa ar smiltīm vai absorbentu.

22. Aizliegts dedzināt kūlu, niedres un rugājus objekta teritorijā, kā arī mežos, purvos un tiem piegulošajās zemēs, kurām ir noteikts cita veida lietojums.

23. Objektā aizliegts:

23.1. smēķēt, izņemot speciāli norādītās un atbilstoši iekārtotās vietās;

23.2. izmantot ugunsdrošības atstarpes starp ēkām vai būvēm degtspējīgu materiālu, iekārtu, taras un transportlīdzekļu novietošanai, kā arī būvēt tajās pagaidu ēkas vai būves;

23.3. ierobežot zemes gabalus tā, ka tiek traucēta ugunsdzēsības automašīnu piekļūšana ēkām vai būvēm;

23.4. izvietot vagonus bez lokomotīvēm uz objekta iekšējo dzelzceļa sliežu pārbrauktuvēm;